

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ**
для студентів

Освітньої програми:

Рівня вищої освіти:

на здобуття освітнього ступеню:

за спеціальністю:

Галузь знань:

Психологія

першого (бакалаврського)

бакалавр

053 Психологія

05 Соціальні та поведінкові науки

Робоча програма: Психологічний супровід людей з особливими потребами
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія

27 серпня 2020 р. ____ с.

Розробник: к.психол.наук, доц. Мороз О.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «27»серпня 2020 року № 1

Голова _____ доц. Хом'як О.А.
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого
(бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 5 / 5 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 150/150 Кількість змістових модулів – 5	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Вибіркова (за блоками)	
		Рік підготовки:	
		3, 4	3, 4
		Семестр	
		6, 7	6,7
		Лекції	
		год. 16/10	год.14/-
		Практичні	
		год.14/10	год. 6/4
		Самостійна робота	
		год.100	год. 126
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю:	
		7-й семестр - іспит	

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологічний супровід людей з особливими потребами» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Основною метою курсу «Психологічний супровід людей з особливими потребами» є: сприяти активному запровадженню новітніх теоретичних та експериментальних знань з психологічного супроводу людей з особливими потребами у практичну навчально-наукову діяльність студентів; формування у студентів системи знань щодо саморозвитку для самоздійснення особистості, забезпечити на цій основі формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи, **набувають таких програмних компетентностей: ЗК (загальні компетентності), ФК (фахові компетентності).**

ЗК (загальні компетентності):

- ЗК-1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-6.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ФК (фахові компетентності):

ФК 4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК 5. Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК 6. Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК 7. Приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Психологічний супровід людей з особливими потребами», студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 4: Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 5: Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 7: Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси.

ПРН 8: Ідентифікувати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про перескережування, звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 11: Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.

ПРН 12: Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 13: Втілювати результати наукового пошуку у практичну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни «Психологічний супровід людей з особливими потребами»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Наукові підходи до проблеми психології людини з особливими потребами. Соціологічні концепції та наукові теорії психології людини з особливими потребами. Завдання психологічного супроводу людей з особливими потребами. Загальна характеристика інвалідів (людей з особливими потребами) як соціальної групи.

Література: основна (1-4,16,17); додаткова (1-9); інтернет ресурси.

Тема 2. Принципи діагностики аномального психічного розвитку особистості. Особливості психодіагностичного дослідження, пов'язаних з віком обстежуваних. Атрибути використання методу спостереження при діагностиці. Особливості застосування методу

опитування при діагностичному дослідженні. Використання катамнестичного методу при психодіагностичній процедурі. Застосування методів тестування при діагностиці людей з особливими потребами. Особливості застосування методу аналізу продуктів діяльності.

Література: основна (1-4,6,8,11); додаткова (1-9); інтернет ресурси.

Тема 3. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату. Особливості Я-концепції людей з особливими потребами з порушеннями опорно-рухового апарату. Особливості психічного розвитку з ДЦП. Формування Я-образу у школярів з церебральним паралічем. Комунікативні бар'єри осіб з порушеннями опорно-рухового апарату. Вплив системи спеціальних закладів на особистісний розвиток підлітків із фізичними вадами. Основні напрямки корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ДЦП.

Література: основна (2-4, 9, 11-17); додаткова (5-9); інтернет ресурси.

Тема 4. Специфіка порушень дітей з особливими потребами за нозологіями. Категорії дітей з особливими потребами. Аутизм: визначення, симптоми, супровід. ДЦП: визначення, симптоми, супровід. Епілесія: визначення, симптоми, супровід. Порушення зору: визначення, симптоми, супровід. Порушення інтелектуального розвитку: визначення, симптоми, супровід. Порушення мовленнєвого розвитку: визначення, симптоми, супровід. Порушення слуху: визначення, симптоми, супровід.

Література: основна (1- 6, 15); додаткова (3-8); інтернет ресурси.

Тема 5. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями роботи внутрішніх органів. Соціально-психологічні особливості людини із цукровим діабетом. Психологічні особливості людей із онкологічними хворобами. Особливості психічного супроводу людей з бронхіальною астмою.

Література: основна (1-3,9); додаткова (4-9); інтернет ресурси.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей із психофізичними вадами. Особливості психологічного супроводу у навчальному закладі. Основні завдання психолого-педагогічної корекційно-реабілітаційної роботи. Засоби психолого-педагогічної реабілітації. Особливості роботи з дітьми із психофізичними вадами. Рекомендовані ігри та вправи для психокорекції дітей із обмеженими можливостями:

Література: основна (1-5, 10-17); додаткова (2-7); інтернет ресурси.

Тема 7. Структура психокорекційної програми при роботі з дітьми з особливими потребами. Ключові етапи психологічного супроводу. Періоди корекційно-реабілітаційної роботи. Корекційна функція педагога. Психологічний супровід корекційних програм. Методи навчання дітей самоконтролю і позитивної взаємодії. Психологічний супровід батьків, які виховують дитину з особливими потребами. Алгоритм складання характеристики дитини практичним психологом.

Література: основна (1-4,6-17); додаткова (5-9); інтернет ресурси.

Тема 8. Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з особливими потребами. Завдання та специфіка психологічного супроводу дітей з особливими потребами. Корекційно-розвивальні програми для дітей з особливими потребами. Методи психокорекційної роботи (арт-терапія, танцювально-рухова терапія, музикотерапія, психодрама, іпотерапія, сенсорно-моторна інтеграція, заняттєва терапія (працетерапія). Психологічний тренінг як ефективна форма групової роботи з людьми з обмеженими можливостями

Література: основна (1-4, 11-17); додаткова (1-9); інтернет ресурси.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. (6 семестр)												
Тема 1. Наукові підходи до проблеми психології людини з особливими потребами.	16	2	2			12	19	2	1			16
Тема 2. Принципи діагностики аномального психічного розвитку особистості.	20	4	4			12	19	2	1			16
Тема 3. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату.	20	4	4			12	21	4	1			16

Тема 4. Специфіка порушень дітей з особливими потребами за нозологіями.	18	4	2			12	21	4	1			16
Тема 5. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями роботи внутрішніх органів.	16	2	2			12	20	2	2			16
Усього годин модуль 1.	90	16	14			60	100	14	6			80
Змістовий модуль 2. (7 семестр)												
Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей із психофізичними вадами.	20	4	4			12	17	-	1			16
Тема 7. Структура психокорекційної програми при роботі з дітьми з особливими потребами.	16	2	2			12	17	-	1			16
Тема 8. Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з особливими потребами.	24	4	4			16	16	-	2			14
Усього годин модуль 2.	60	10	10			40	50	-	4			46
Усього годин	150	26	24			100	150	14	10			126

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з форми навчання
Модуль 1. (6 семестр)		
1	Тема 1. Наукові підходи до проблеми психології людини з особливими потребами.	2/1
2	Тема 2. Принципи діагностики аномального психічного розвитку особистості.	4/1
3	Тема 3. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату.	4/1
4	Тема 4. Специфіка порушень дітей з особливими потребами за нозологіями.	2/1
5	Тема 5. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями роботи внутрішніх органів.	2/2
Модуль 2. (7 семестр)		
6	Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей із	4/1

	психофізичними вадами.	
7	Тема 7. Структура психокорекційної програми при роботі з дітьми з особливими потребами.	2/1
8	Тема 8. Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з особливими потребами.	4/2
Усього		24/10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з форми навчання
Модуль 1. (6 семестр)		
1	Особливості психосоматичних захворювань у людей з особливими потребами.	12/16
2	Загальна характеристика інвалідів (людей з обмеженими можливостями) як соціальної групи.	12/16
3	Особливості розвитку людини з порушеннями інтелекту і психічними захворюваннями.	12/16
4	Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату.	12/16
5	Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями слуху і зору.	12/16
Модуль 2. (7 семестр)		
6	Загальні аспекти психологічної реабілітації людини з обмеженими можливостями.	12/16
7	Психологічні проблеми сімейного виховання дітей з обмеженими можливостями.	12/16
8	Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з обмеженими можливостями.	16/14
Усього		100/126

Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
Тема 1. Наукові підходи до проблеми психології людини з особливими потребами.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, формування тезаріусу з теми, (1.Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття	основна (1-4,16,17); додаткова (1-9); інтернет ресурси.	7

		«інвалідність», «люди з особливими потребами», «люди з обмеженими можливостями». (сайт, назва, авторство статті) 2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності)		
Тема 2. Принципи діагностики аномального психічного розвитку особистості.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, створити «Банк діагностичних методик людей з особливими потребами».	основна (1-4,6,8,11); додаткова (1-9); інтернет ресурси.	7
Тема 3. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, есе на фільм «Недоторкані», здійснивши аналіз, що передбачає психологічну характеристику героїв, які мають проблеми у розвитку, труднощі, з якими герої зустрічалися на своєму життєвому шляху, шляхи подолання труднощів, шляхи компенсації вад розвитку.	основна (2-4, 9, 11-17); додаткова (5-9); інтернет ресурси.	7

Тема 4. Специфіка порушень дітей з особливими потребами за нозологіями	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, реферат на тему: «Чинники та концепції психологічного супроводу дітей з особливими потребами».	основна (1- 6, 15); додаткова (3-8); інтернет ресурси.	7
Тема 5. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями роботи внутрішніх органів.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, есе на фільм «Три польоти Ніки Турбіної» (реж А.Кадилова), створити психологічну характеристику на дитину, хвору на бронхіальну астму.	основна (1- 3,9); додаткова (4-9); інтернет ресурси.	7
Змістовий модуль 2.				
Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей із психофізичними вадами.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, опрацювати методику «Тест-опитувальник батьківського відношення до дітей А. Я. Варга, В. В. Століна».	основна (1-5, 10-17); додаткова (2-7); інтернет ресурси.	8
Тема 7. Структура психокорекційної програми при роботі з дітьми з особливими потребами.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести,	основна (1-4,6-17); додаткова (5-9); інтернет ресурси.	8

	інтернет- джерелах.	сформувати програму розвитку комунікативних здібностей у дітей з порушеннями ОРА, вказавши завдання відповідних етапів програми.		
Тема 8. Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з особливими потребами.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, створити презентацію на тему: «Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з особливими потребами»	основна (1-4, 11-17); додаткова (1-9); інтернет ресурси.	9

7. Індивідуальні завдання

Індивідуально-дослідницьке завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток професійної рефлексії і практичних умінь у контексті аналізу актуального рівня і визначення можливостей власного розвитку професіоналізму.

Індивідуально-дослідницьке завдання:

Підготуйте авторську програму з елементами тренінгу «Психологічний супровід батьків, що виховують дитину з особливими потребами», використовуючи контент спеціальних підходів та методик психокорекційної допомоги».

8. Методи навчання і прийоми навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);
- за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;
- за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;
- за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання
Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи

9. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Перевірка індивідуальної роботи.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

Питання до іспиту з курсу «Психологічний супровід людей з особливими потребами»

1. Наукові підходи до проблеми психології людини з особливими потребами.
2. Соціологічні концепції психології людини з особливими потребами
3. Наукові теорії психології людини з особливими потребами.
4. Завдання психологічного супроводу людей з особливими потребами.
5. Загальна характеристика інвалідів (людей з особливими потребами) як соціальної групи.
6. Принципи діагностики аномального психічного розвитку особистості.
7. Особливості психодіагностичного дослідження, пов'язаних з віком обстежуваних.
8. Атрибути використання методу спостереження при діагностиці.
9. Особливості застосування методу опитування при діагностичному дослідженні.
10. Використання катамнестичного методу при психодіагностичній процедурі.
11. Застосування методів тестування при діагностиці людей з особливими потребами.
12. Особливості застосування методу аналізу продуктів діяльності.
13. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату.
14. Особливості Я-концепції людей з особливими потребами з порушеннями опорно-рухового апарату.
15. Особливості психічного розвитку з ДЦП.
16. Формування Я-образу у школярів з церебральним паралічем.
17. Комунікативні бар'єри осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.
18. Вплив системи спеціальних закладів на особистісний розвиток підлітків із фізичними вадами.
19. Основні напрямки корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ДЦП.
20. Специфіка порушень дітей з особливими потребами за нозологіями.
21. Категорії дітей з особливими потребами.
22. Аутизм: визначення, симптоми, супровід.
23. ДЦП: визначення, симптоми, супровід.

24. Епілепсія: визначення, симптоми, супровід.
25. порушення зору: визначення, симптоми, супровід.
26. порушення інтелектуального розвитку: визначення, симптоми, супровід.
27. порушення мовленнєвого розвитку: визначення, симптоми, супровід.
28. порушення слуху: визначення, симптоми, супровід.
29. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями роботи внутрішніх органів.
30. Соціально-психологічні особливості людини із цукровим діабетом.
31. Психологічні особливості людей із онкологічними хворобами.
32. Особливості психічного супроводу людей з бронхіальною астмою.
33. Психолого-педагогічний супровід дітей із психофізичними вадами.
34. Особливості психологічного супроводу у навчальному закладі.
35. Основні завдання психолого-педагогічної корекційно-реабілітаційної роботи.
36. Засоби психолого-педагогічної реабілітації.
37. Особливості роботи з дітьми із психофізичними вадами.
38. Рекомендовані ігри та вправи для психокорекції дітей із обмеженими можливостями:
39. Структура психокорекційної програми при роботі з дітьми з особливими потребами.
40. Ключові етапи психологічного супроводу.
41. Періоди корекційно-реабілітаційної роботи.
42. Корекційна функція педагога.
43. Психологічний супровід корекційних програм.
44. Методи навчання дітей самоконтролю і позитивної взаємодії.
45. Психологічний супровід батьків, які виховують дитину з особливими потребами.
46. Алгоритм складання характеристики дитини практичним психологом.
47. Методи корекції в системі психологічної допомоги людям з особливими потребами.
48. Завдання та специфіка психологічного супроводу дітей з особливими потребами.
49. Корекційно-розвивальні програми для дітей з особливими потребами.
50. Методи психокорекційної роботи (арт-терапія, танцювально-рухова терапія, музикотерапія).
51. Методи психокорекційної роботи (психодрама, іпотерапія).
52. Методи психокорекційної роботи (сенсорно-моторна інтеграція, заняттєва терапія (працетерапія).
53. Психологічний тренінг як ефективна форма групової роботи з людьми з обмеженими можливостями.
54. Особливості психологічного супроводу дітей з особливими потребами.
55. Основні умови для здійснення корекційно-реабілітаційної діяльності:

56. Стратегія психореабілітаційного впливу.
57. Завдання психологічної реабілітації.
58. Особливості психологічного супроводу батьків дитини з особливими потребами.
59. Формування соціального взаємовпливу при супроводі людей з особливими потребами.
60. Специфічні прийоми роботи з дітьми з особливими потребами.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту

Поточне тестування, самостійна та індивідуальна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
7	7	7	7	7	8	8	9		

T1, T2, – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Підручники, методичні рекомендації.
2. Мультимедійні засоби.

12. Рекомендована література

12.1. Основна література

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: зб. наукових праць. — К.: Університет «Україна», 2010. — № 7(9). — 561 с.
2. Дефектологічний словник : [навчальний посібник] / За редакцією В.І. Бондаря,

- В.М. Синьова – К. : «МП Леся», 2017. – 528 с.
3. Бочелюк В. Й., Турубарова А. В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
 4. Гошовська Д.Т. Спеціальна психологія та методика педагогічно корекційного тренінгу: [навчально-методичний посібник] / Д.Т.Гошовська. - Луцьк, 2011. - 265с.
 5. Заболотна Н., Зінченко А., Комарова Н., Романова Н. Організація діяльності громадських організацій, які надають допомогу хворим дітям: Методичний посібник. – К. – 2007. – 92 с.
 6. Інтеграція молоді з обмеженими фізичними можливостями в суспільство: громадсько-правові, соціально-психологічні та інформаційно-технологічні аспекти: методичний посібник/Є. А. Клопота, В. Г. Бондаренко, О. А. Клопота, С. А. Бондаренко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – 114 с.
 7. Карпіловська С. Я. На полі боротьби волі з долею. Запрошення до діалогу.//Особистісний вибір: психологія відчаю та надії / За ред. Т. М. Титаренко. К.: Міленіум, 2005. – С. 263–275.
 8. Козьякин В. И. Детские церебральные параличи. Медико-психологические проблемы. – Львов.: Українські технології, 2005. – 234 с.
 9. Купреєва О. І. Особливості «Я-концепції» дорослих інвалідів з ампутаційними дефектами кінцівок: Автореф. дис. канд. психол. наук: 19.00.07/Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 2003. – 20 с.
 10. Роюк С. Є. Міжособистісна взаємодія дітей із вадами слуху //Психологічні перспективи. – 2009. – Вип. 14. – С. 135 – 142.
 11. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник/Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. – Львів: Колесо, 2008. – 144 с.
 12. Синьов В.М., Матвєєва М.П., Хохліна О.П. Психологія розумово відсталої дитини: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 359 с.
 13. Турубарова А.В. Особливості професійного спілкування психолога з підлітками-інвалідами//Професіоналізм особистості: теоретико-методологічний аспект: Монографія/В.Й. Бочелюк, С.А. Білоусов, Г. О. Горбань та ін.; Під ред. В. Й. Бочелюка. – Запоріжжя: ГУ «ЗІ-ДМУ», 2007. – С. 219–232.
 14. Турубарова А.В. Фактори, які впливають на процес соціалізації підлітків з дефектами та порушеннями опорно-рухового апарату//Збірник наукових праць інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України «Проблеми загальної та педагогічної психології»/За ред. С. Д. Максименка. Т. IX, Част. 4. – К., 2007. – С. 363–370.
 15. Хохліна ОЛ. Розумово відстала дитина // Діти з особливими потребами: Поради батькам. - К.: Наук, світ, 2004. - С 151-169.
 16. Шевцов А. Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я: Монографія. – К.: НТІ «Інститут соціальної політики», 2004. – 240 с.
 17. Шевцов А. Г. Освітні основи реабілітології: [монографія]/Андрій Гаррійович Шевцов. – К.: МП Леся, 2009. – 484 с.

12.2. Додаткова література.

1. Білан В.А. Арт-терапія як один із засобів естетотерапії в корекційно-педагогічній роботі дефектолога / В.А. Білан // Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. – Черкаси, 2018. – №3. – С. 22–28.
2. Гітун Н.І. Проблема формування у суспільстві позитивного ставлення до осіб з обмеженими фізичними і розумовими можливостями / Н.І. Гітун // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами.–2015. – № 12. – С. 10 – 25.
3. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» ред. від 31.08.2018

- 16
4. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник / за заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової-Еннс О.В. / кол. авторів: Байда Л., Красюкова-Еннс О, Буров С., Азін В, Грибальський Я., Найда Ю. – К., 2012. –216 с.
 5. Калініна Л.А. Використання лялькотерапії як наряду арт-терапії у корекційній роботі з дітьми, які мають проблеми у розвитку / Л.А. Калініна // Педагогіка. – №5. – 2009. – С. 25 – 29.
 6. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва / За ред. проф. А. Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2012. – 96 с.
 7. Туріщева Л. В. Увага! Особливі діти: [Тренінги у педагогічній практиці] / Л. В. Туріщева – Х. : Вид. група «Основа», 2016 – 128 с.
 8. Шевцов А.Г. Особистісно орієнтовані освітні технології як системоутворювальний чинник комплексної соціальної реабілітації осіб з інвалідністю//Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.І/За ред. В. І.Бондаря, В. В. Засенка. – К.: 2006. – 323 с.
 9. Шевцов А. Г. Методологічні принципи соціальної реабілітації осіб з обмеженими функціями здоров'я//Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету: Серія соціально-педагогічна. Випуск VI. – Кам'янець-Подільський, 2006. – 352 с. – С. 337–342.

12.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НПН України - <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Актуальні проблеми психології -<http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
4. Актуальні питання сучасної психології -
http://library.sspu.sumy.ua/wpcontent/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc_psihologii
5. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України-<http://psychology-naes-ua.institute/>
6. Українська бібліотека - <http://ualib.com.ua/>
7. Психологія-<http://psych.kiev.ua>
8. Соціальні науки-<http://social-science.com.ua/>
9. <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5718>
10. <http://www.openlife.lviv.ua/> - для осіб з вадами зору.
11. <http://www.dcp.com.ua/> - все про ДЦП, для сімей та професіоналів.
12. <http://ehttp://naiu.org.ua/ducation-inclusive.com/>
13. <https://www.facebook.com/vgonaiu/>- Національна Асамблея людей з інвалідністю України
14. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» http://ussf.kiev.ua/inclusive_education/-Сайт містить матеріали щодо питань навчання в інклюзивному освітньому середовищі.
15. Дитина з майбутнім. Фонд допомоги дітям з синдромом аутизму <https://cwf.com.ua/uk/>
16. Діти з особливими потребами <http://dyvokray.org.ua/diti-z-osoblivimi-potrebami>
17. Перша українська дейзі-бібліотека <http://daisy-ukr.svefi.net/download/>